

Sygn. akt III AUa 1558/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak SSA Michał Bober
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 r. w Gdańsku

sprawy R. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII U 972/14

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Michał Bober

Sygn. akt III AUa 1558/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał przeliczenia emerytury R. D. od 1 lutego 2014 roku, uwzględniając 44 lata, 11 miesięcy, 1 dzień okresów składkowych i ustalając jej wysokość w kwocie 4.325,70 zł.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 roku ZUS Oddział w G. odmówił R. D. prawa do przeliczenia emerytury wskazując, iż z uchwały Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13) wynika, że przeliczenie to nie jest możliwe w stosunku do osoby, która pobierała już świadczenie.

Odwołania od powyższych decyzji złożył R. D., wnosząc o ich uchylenie

i przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie.

Sprawy z powyższych odwołań zostały połączone do wspólnego rozpoznania pod sygnaturą VII U 972/14.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2015 roku zmienił zaskarżone decyzje i zobowiązał pozwanego do wyliczenia emerytury ubezpieczonemu na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od dnia 1 lutego 2014 roku (pkt I) oraz stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji (pkt II). Swoje rozstrzygnięcie Sąd ten oparł na następujących ustaleniach faktycznych i prawnych.

Decyzją z dnia 15 grudnia 2008 roku ZUS na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej przyznał R. D. (ur. (...)) prawo do emerytury od 1 października 2008 roku, z jednoczesnym zawieszeniem jej wypłaty z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Ubezpieczony w okresie od 1 lipca 1982 roku do 30 czerwca 2011 roku oraz od 4 lipca 2011 roku do nadal zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę w Gminnej Spółdzielni (...) w G.. Decyzją z dnia 23 stycznia 2009 roku pozwany ponownie przeliczył i podjął wypłatę emerytury ubezpieczonemu, począwszy od 1 stycznia 2009 roku. Decyzją z dnia 14 marca 2013 roku ZUS z urzędu podjął wypłatę emerytury w pełnej wysokości od (...) roku, tj. od miesiąca w którym ubezpieczony ukończył 65 i 1 miesiąc. Wysokość emerytury określono od (...) roku na kwotę 4.116,06 zł. Pismami z dnia 25 i 30 marca 2013 roku ubezpieczony zwrócił się do ZUS o przeliczenie emerytury w związku

z ukończeniem 65 lat. Następnie w dniu 23 kwietnia 2014 roku ubezpieczony wraz z pismem z dnia 19 kwietnia 2013 roku wniósł uzupełniony wniosek (na formularzu) o emeryturę, wskazując, iż wnosi o obliczenie świadczenia według najkorzystniejszego wariantu. Decyzją z dnia 7 maja 2013 roku ZUS przyznał ubezpieczonemu emeryturę od (...) roku, tj. od osiągnięcia wieku uprawniającego do świadczenia. Do ustalenia wysokości emerytury pozwany uwzględnił 44 lata, 1 miesiąc i 1 dzień okresów składkowych, ustalił wysokość wypłaty świadczenia na kwotę 3.485,91 zł. Pismem z dnia 7 czerwca 2013 roku ubezpieczony zwrócił się do pozwanego o wyjaśnienie sposobu przeliczenia jego emerytury, a w dniu 24 lutego 2014 roku - o ponowne ustalenie emerytury i doliczenie dotychczas nieuwzględnionych okresów składkowych.

Zaskarżoną decyzją z 20 marca 2014 roku pozwany organ rentowy dokonał przeliczenia ubezpieczonemu emerytury od 1 lutego 2014 roku (od miesiąca zgłoszenia wniosku). Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia, wskaźnik wysokości z poprzedniej decyzji przyjęty do obliczenia emerytury wyniósł 222,34. Do ustalenia wysokości emerytury pozwany uwzględnił 44 lata, 11 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych. Wysokość emerytury ubezpieczonego wyliczona w sposób wskazany w decyzji, po zmianie stażu pracy wyniosła 4.325,70 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 3.595,37 zł. W dniu 12 marca 2014 roku ubezpieczony zwrócił się do pozwanego

z wnioskiem o przeliczenie emerytury od chwili ukończenia 65 lat, wskazując przy tym, iż zwracał się już z takim wnioskiem wcześniej. Zaskarżoną decyzją z 25 marca 2014 roku pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury, powołując się na uchwałę SN z dnia 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13) i wskazując, że ubezpieczony po przyznaniu świadczenia pobierał je, wobec czego brak jest podstaw do przeliczenia świadczenia.

Emerytura ubezpieczonego hipotetycznie wyliczona według art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynosi 5.408,15 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, iż ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki warunkujące możliwość przeliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej. Ubezpieczony urodził się przed 1 stycznia 1949 roku, po osiągnięciu (w dniu (...) roku) wymaganego wieku 65 lat i 1 miesiąca dla mężczyzn (art. 27 ust. 3 ustawy emerytalnej) kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w G. oraz wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 roku z wnioskiem o emeryturę w wieku powszechnym.

W ocenie tego Sądu pozwany organ rentowy błędnie twierdzi, że uprzednie przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej pozbawia go możliwości wnioskowania o przeliczenie i przyznanie emerytury wyliczonej w myśl art. 26 ustawy. Jakkolwiek z gramatycznego brzmienia przepisu art. 55 wynika, że uprawnienie takie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w trybie art. 27, nie wyłącza z kręgu osób, którym przyznano uprzednio prawo do emerytury na podstawie art. 29. Sąd Okręgowy, powołując się na uchwałę SN z dnia 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13) podkreślił, iż w sytuacji gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, niezbędne byłoby zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 roku, który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 roku, może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Podobne stanowisko zajął SN w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 roku (I UK 411/13) wskazując, iż uzyskanie wcześniejszej emerytury nie wyłącza stosowania regulacji art. 55 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż co prawda wniosek ubezpieczonego z 23 kwietnia 2013 roku nie był pierwszym wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008 roku, jednakże ubezpieczony wnosił o przyznanie mu świadczenia według najkorzystniejszego wariantu. Jak zaś argumentował SN w wyroku z dnia 4 września 2013 roku (II UK 23/13) ustalenie i wyliczenie przez organ emerytury „w najkorzystniejszym wariantcie” prawomocną decyzją emerytalną, której osoba uprawniona nie zaskarżyła do sądu ubezpieczeń społecznych, nie może prowadzić do definitywnej, dożywotniej „utrata” prawa do ponownego zweryfikowania wysokości należnego świadczenia emerytalnego w wysokości zgodnej z bezwzględnie obowiązującym przepisami prawa ubezpieczeń społecznych i zasadą przysługiwania najkorzystniejszego świadczenia, którym - co do zasady - jest emerytura ustalona i wyliczona w jej najwyższej wysokości. Emeryt pobierający świadczenie emerytalne, który jest w dalszym ciągu, choćby nieprzerwanie, osobą czynną zawodowo i z tego tytułu kontynuuje obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachowuje status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego mu świadczenia emerytalnego, w tym do jego wyliczenia na zasadach kapitałowych, jeżeli emerytura obliczona na podstawie art. 26, jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, gdy spełnił warunki wymagane w art. 55 tej ustawy, w tym złożył wniosek emerytalny po dacie wprowadzenia reformy systemu emerytalnego.

Odmowa ponownego ustalenia czy dożywotnia „utrata” prawa do zweryfikowania wysokości długoterminowych świadczeń emerytalnych i rentowych ustalonych w deklaratoryjnych decyzjach emerytalnych lub rentowych tylko dlatego, że uprawniony nie zaskarżył decyzji w przedmiocie ustalenia długoterminowych świadczeń w potencjalnie wadliwej wysokości, byłaby oczywiście sprzeczna z przepisami Konstytucji RP (art. 21 i 31), a przez to musi być zdyskwalifikowana (odrzucona) w demokratycznym porządku państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP).

Zdaniem Sądu I instancji z art. 55 ustawy emerytalnej nie wynika również – sugerowana przez pozwanego – konieczność spełnienia warunku niepobierania wcześniej przyznanej emerytury, co wynika także z wyroku SN z dnia 4 września 2013 roku (II UK 23/13).

Skoro emerytura ubezpieczonego przeliczenia na zasadach „kapitałowych” w oparciu o art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, która wskazuje na korzystniejszą wysokość świadczenia niż poprzednio wyliczone na „starych zasadach”, za w pełni uzasadnione uznać należało odwołania ubezpieczonego. Z tych też względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w punkcie pierwszym wyroku, zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał pozwanego do przeliczenia emerytury ubezpieczonego na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej od dnia 1 lutego 2014 roku, tj. od daty złożenia przez ubezpieczonego wniosku o ponowne ustalenie emerytury załatwionego pierwsza zaskarżoną decyzją.

W punkcie drugim wyroku, Sąd ten, stosownie do art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż wyjaśnienie

zaistniałych wątpliwości warunkujących wydanie decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przyznanie ubezpieczonemu świadczenia o jakie wносił zgodnie z korzystniejszymi zasadami, możliwe było już w toku postępowania przed organem rentowym.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany organ rentowy zaskarżając go w całości oraz domagając się jego zmiany i oddalenia odwołania, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji. Pozwany zarzucił naruszenie art. 55 w związku z art. 27 oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie przyznanego prawa do emerytury i przeliczenia świadczenia zgodnie z przepisami art. 26 ustawy.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, iż ubezpieczony nabył prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej od dnia (...) roku. Tymczasem obowiązujące przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie przewidują możliwości przyznawania prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wielokrotnie. A zatem nie ma możliwości przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, z którym związana jest możliwość skorzystania z przeliczenia emerytury na zasadach określonych w art. 26 ustawy. Pozwany dodał także, że przywołana przez Sąd Okręgowy uchwała SN z dnia 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13), dotyczy ubezpieczonych, których prawo do emerytury zostało przyznane na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej, której wypłata była zawieszona z uwagi na dalsze zatrudnienie i wysokość osiąganego przychodu. Stan faktyczny sprawy będącej przedmiotem niniejszego rozpoznania nie jest adekwatny do sprawy analizowanej przez Sąd Najwyższy, a zatem uchwała ta nie powinna zostać zastosowana.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie zaoferowanym przez strony i dokonał właściwych ustaleń stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do wydania rozstrzygnięcia, który to stan faktyczny i tak pozostawał między stronami bezsporny. Sąd ten prawidłowo zakreślił przedmiot sporu i rozpoznał istotę sprawy, która sprowadzała się do wykładni poszczególnych przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Sąd Apelacyjny w całości podziela trafne i rzeczowe rozważania Sądu I instancji przyjmując je za punkt wyjścia oceny własnej.

Przypomnieć należy, iż emerytura, o której mowa w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługiwała przed 1 stycznia 2013 roku (tj. przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny, wynoszący co najmniej 65 lat dla mężczyzn, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura ta, tak w poprzednim stanie prawnym, jak i obecnie, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, z uwzględnieniem art. 55. Oznacza to, że dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku przewidziana została możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Dotyczy to tych osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 roku. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody. Zgodnie bowiem z treścią art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Nabycie prawa do emerytury” przyjęte w ustawie emerytalnej, uwzględniając także treść art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można „przechodzić” kilka razy. W sytuacji zatem, gdy dopuszczalne jest kilkakrotne „przechodzenie” na emeryturę byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, że wyliczenie emerytury

w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 roku, który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił

o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 roku może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 tej ustawy, umożliwiając ubezpieczonemu urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, „zrównuje” w pewnym sensie sytuację tych osób (urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku) z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury

w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy emerytalnej. Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego „przechodzenia” na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy emerytalnej) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 roku niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym.

Wątpliwości interpretacyjne art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyjaśnił SN

w uchwale z dnia 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13). Stanowisko to jest ugruntowane co znalazło wyraz w orzeczeniach SN z dnia 19 marca 2014 roku I UK 345/13; z dnia 18 września 2014 roku I UK 27/14; z dnia 4 września 2013 roku, II UK 23/13 i z dnia 7 listopada 2013 roku, II UK 143/13. Nie więc ulega wątpliwości, iż dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, skoro tak to dla przyjęcia proponowanej przez pozwanego organ wykładni spornego przepisu za uzasadnioną, niezbędne byłoby zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, iż wyliczenie emerytury na podstawie tego przepisu możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (łączy się z nabyciem statusu emeryta). Brak takiego zaznaczenia, wyklucza wnioskowanie, iż w przepisie art. 55 chodzi o wniosek o emeryturę złożony po raz pierwszy. Przy czym należy zaznaczyć, iż kilkakrotne uzyskiwanie prawa do emerytury, ma jednak miejsce tylko wówczas, gdy każdorazowo inne przesłanki będą decydowały o ziszczeniu się ryzyka emerytalnego. W niniejszej sprawie mamy do czynienia właśnie z taką sytuacją, albowiem inne przesłanki decydowały o nabyciu przez wnioskodawcę wcześniejszej emerytury i inne o nabyciu emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej.

Nietrafny jest zarzut pozwanego jakoby orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 roku (II UZP 4/13), z uwagi na wydanie go w innym stanie faktycznym nie może być powoływane w niniejszej sprawie. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy dokonał wykładni spornego przepisu

w sposób ogólniejszy, nie tylko z odniesieniem się do konkretnych okoliczności faktycznych. Nie mniej jednak, przypomnieć należy, że w art. 55 omawianej chodzi nie o przyznanie, lecz

o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Z uzasadnienia w/w uchwały wynika, iż przepis art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie zabrania składania więcej niż jednego wniosku o wyliczenie wysokości świadczenia emerytalnego na zasadach kapitałowych nawet wtedy, gdy uprawniony złożył wcześniej wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub emeryturę wcześniejszą.

W wyroku z dnia 7 listopada 2013 roku (II UK 143/13, LEX nr 1399861) Sąd Najwyższy uznał, że jeżeli istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej ubezpieczonemu na podstawie art. 27 (urodzonemu przed dniem 1

stycznia 1949 roku), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 roku, organ rentowy jest zobowiązany obliczyć należne mu świadczenie emerytalne zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w zw. z art. 53), jak i według nowych zasad (art. 26 w zw. z art. 55), a następnie przyznać mu emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy). W wyroku tym Sąd Najwyższy wskazał również, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 roku.

Analiza w/w przepisów oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, dotycząca wykładni art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prowadzi do wniosku, że fakt pobierania emerytury w okresie poprzedzającym wystąpienie z wnioskiem o przeliczenie świadczenia w oparciu o art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest bez znaczenia.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż obligatoryjną przesłanką przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej jest kontynuowanie ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 27 ustawy emerytalnej (por. wyrok SN z dnia 8 lipca 2015 roku, II UK 217/14, LEX nr 1771526). Wiek ten dla R. D. urodzonego w dniu (...) – stosownie do art. 27 ust. 3 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - wynosił 65 lat i 1 miesiąc. Wnioskodawca wymagany wiek osiągnął zatem w dniu (...) roku i po tej dacie kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe, albowiem po tej dacie nadal pracował w Gminnej Spółdzielni (...) w G.. Bez znaczenia jest, że w tym czasie pobierał również emeryturę. W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 marca 2014 roku I UK 345/13 (LEX nr 1455228) Sąd Najwyższy wyjaśnił że "nabycie statusu emeryta (art. 4 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) wiąże się z utratą statusu ubezpieczonego (art. 4 ust. 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) tylko wtedy, jeżeli po przyznaniu prawa do emerytury emeryt nie podlega obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Przede wszystkim zaś pojęcie "ubezpieczony" z art. 4 ust. 13 nie odnosi się do aktualnego statusu osoby ubiegającej się o emeryturę, bowiem podleganie ubezpieczeniom społecznym w dacie wniosku o emeryturę nie stanowi warunku przyznania prawa do tego świadczenia. "Ubezpieczony" to osoba, która spełnia warunek podlegania - w jakimkolwiek okresie - ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, określonym w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Bezspornym jest również, że R. D. wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury w wieku powszechnym po dniu 31 grudnia 2008 roku. Istotnym jest, że wnioskodawca po raz pierwszy domaga się zastosowania art. 55 i obliczenia emerytury w wieku powszechnym na nowych zasadach. Wbrew twierdzeniom pozwanego wnioski będące podstawą wydania zaskarżonych w niniejszym postępowaniu decyzji nie były wnioskami o ponowne przyznanie prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 27 ustawy emerytalnej, lecz były to wnioski o przeliczenie emerytury w wieku powszechnym według nowych zasad, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia po dniu 31 grudnia 2008 roku. Organ rentowy błędnie przyjął, że przeliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, jest w istocie wnioskiem o ponowne przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, z którym związana jest możliwość skorzystania z przeliczenia emerytury na zasadach określonych w art. 26 ustawy.

Art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie zabrania składania wniosku o wyliczenie wysokości świadczenia emerytalnego na zasadach kapitałowych wtedy, gdy uprawniony złożył wcześniej wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym, emeryturę wcześniejszą czy też w powszechnym wieku emerytalnym, o ile tego rodzaju emerytura nie została obliczona według nowych zasad. Ponownie podkreślić trzeba, że wnioskodawca, skoro kontynuował zatrudnienie po dniu 31 grudnia 2008 roku i po tej dacie złożył wniosek o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, nie utracił prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury "kapitałowej" (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), mimo pobierania emerytury obliczonej na podstawie

dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej). Podkreślić przy tym trzeba, że sposób wyliczania emerytury „kapitałowej” zaczął obowiązywać dopiero od dnia 1 stycznia 2009 roku, więc warunek kontynuowania ubezpieczenia i wystąpienia z wnioskiem po dniu 31 grudnia 2008 roku miał umożliwić wyliczenie emerytury od sumy składek odkładanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 29 stycznia 2014 roku (I UK 411/13), dla tych którzy kontynuowali ubezpieczenie, możliwość obliczenia emerytury na podstawie kapitału składkowego tj. w oparciu o art. 55 ustawy emerytalnej, nie jest szczególnym przywilejem, lecz zwykłym uprawnieniem do emerytury pochodnej od składek, czyli w takim reżimie jak dla urodzonych po 31 grudnia 1948 roku.

Sąd Okręgowy prawidłowo więc uznał, że skoro emerytura wnioskodawcy wyliczona hipotetycznie w oparciu o przepis art. 26 ustawy emerytalnej jest wyższa od dotychczas mu wypłacanej, a ustalonej w oparciu o przepis art. 27 ustawy emerytalnej, to jego odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Sąd I instancji również trafnie orzekł o odpowiedzialności pozwanego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zaznaczyć bowiem należy, że pozwany wydając zaskarżoną decyzję znał stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w uchwale z 4 lipca 2013 roku, II UZP 4/13, w przedmiocie prawidłowej wykładni przepisów art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także zgodną z nim judykaturę sądów powszechnych. Powyższe oznaczało, że zaskarżona decyzja pozwanego, była wynikiem nieprawidłowej wykładni przytoczonych przez skarżącego przepisów. Trafnie w konsekwencji stwierdził Sąd Okręgowy, stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS odpowiedzialność pozwanego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

Podnoszone w apelacji zarzuty były całkowicie nietrafne i nie skutkowały zmianą lub też uchyleciem zaskarżonego wyroku. W konsekwencji apelacja podlegała oddaleniu stosownie do art. 385 k.p.c.

SSA D. Stanek SSA G. Czyżak SSA M. Bober